

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Farida Zaida
Miljøvernavdelingen

Innvalgstelefon

Vår dato
20.09.2016
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2015/6368-542.1
Deres ref.

Miljødirektoratet
PB 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

2015/4688

Flatøyfjorden - Oversending av klage på midlertidig tillatelse til ny lokalitet - 6240 tonn biomasse - Marine Harvest Norway AS - Roan kommune

Fylkesmannen finner ikke at klagen gir grunnlag for å endre vedtaket, og klagen oversendes derfor til Miljødirektoratet til behandling.

Fylkesmannen viser til klage fra Fosen Naturvernforening i brev datert 06.03.16 og mottatt 10.03.2016 (vedlegg 6). Klagen ble også sendt fra Sør-Trøndelag fylkeskommune 11.08.2016 (vedlegg 9 og 9b).

Fosen Naturvernforening klager bl.a. på at Fylkesmannen ga midlertidig utslippstillatelse etter forurensningsloven til Marine Harvest Norway AS for å etablere ny lokalitet Flatøyfjorden i Roan kommune, i brev datert 08.02.2016 (vedlegg 4 m/ undervedlegg). Tillatelsen ble gitt midlertidig fram til 31.12.2019 og omfatter en maksimalt tillatt lokalitet biomasse på 6240 tonn.

Bakgrunn

Søknad

Søknad fra Marine Harvest Norway AS om etablering av ny lokalitet Flatøyfjorden i Roan kommune til 6240 tonn ble oversendt til orientering fra Sør-Trøndelag fylkeskommune 27.08.2015 (vedlegg 1 m/ undervedlegg). Det ble søkt om en maksimalt tillatt lokalitetsbiomasse på 6240 tonn.

Merknader til søknaden som har kommet fra Fosen Naturvernforening er datert 03.09.15 (vedlegg 2).

Søknaden ble oversendt fra Sør-Trøndelag fylkeskommune til Fylkesmannen for behandling 29.10.2015. (vedlegg 3 m/ undervedlegg). Behandling i kommunene og informasjon om innkomne merknader ble også vedlagt.

Forhold til plan og kommunal behandling

Anlegget er søkt etablert slik at hoveddelen av anlegget blir liggende i Roan kommune, mens noe av forankringer blir liggende i Osen kommune. Anlegget er søkt plassert i flerbruksområder som inkluderer akvakulturvirksomhet.

I følge saksframstillingen til Roan kommune, datert 5.10.2015, står det i kommuneplanens tekstdel 5.1.9: «Utenfor de områdene som i planen er avsatt til fiske-, natur- og friluftslivsområde (FNF) kan det tillates plassering av havbruksanlegg der sektormyndighetene ikke har innsigelser». Av

saksframstillingen går det fram at det omsøkte arealet ligger i et område hvor havbruksanlegg kan tillates.

Rådmannen har etter delegering behandlet og fattet vedtak i saken. Vedtaket går ut på at Roan kommune ikke har merknader til plassering av ny lokalitet ved Flatøya som omsøkt.

Det er innkommet merknader til saken fra Fosen Naturvernforening og Forum for Natur og Friluftsliv – Sør-Trøndelag i forbindelse med at søknaden var til offentlig ettersyn i kommunen (vedlegg 3d og 3e).

Søknaden ble behandlet av Osen kommune i Hovedutvalg for Utvikling og miljø 8.7.2015. Utvalget hadde følgende uttalelse: «Osen kommune ved hovedutvalg for Utvikling og Miljø vurderer at søknad om ny lokalitet i Flatøyfjorden ikke omfattes av kommuneplanens reguleringskrav ettersom kun enkelte ankerliner berører Osen kommune. Området er ellers avsatt til «bruk og vern av sjø og vassdrag» hvor akvakultur er tillatt, og er dermed i tråd med kommuneplanens arealformål. Utvalget ber om at høringsbrev sendes Osen Fiskarlag på lik linje med høringsinstanser i Roan».

Tillatelser og uttalelser

Fylkesmannen ga tillatelse etter forurensningsloven til en ny lokalitet Flatøyfjorden i brev datert 08.02.2016 (vedlegg 4 m/ undervedlegg). Tillatelse gjelder etablering av akvakulturanlegg for matfisk av laks, ørret og regnbueørret med en maksimalt tillatt lokalitetsbiomasse (MTB) på 6240 tonn. Tillatelsen er midlertidig og gjelder fram til dato 31.12.2019.

Fylkesmannen ga samtidig i et eget brev en uttalelse til saken knyttet opp mot andre interesser 08.02.2016 (vedlegg 5).

Sør-Trøndelag fylkeskommune ga midlertidig tillatelse etter akvakulturloven i brev datert 21.06.2016 (vedlegg 7).

Fylkesmannen ba Marine Harvest Norway AS komme med eventuelle kommentarer til klagen i brev datert 02.08.2016 (vedlegg 8). Fylkesmannen har ikke mottatt kommentarer fra bedriften.

Sør-Trøndelag fylkeskommune ga Fosen Naturvernforening avslag på anmodning om utsatt iverksettelse av vedtak i brev datert 11.08.2016 (vedlegg 9c).

Fylkesmannen ga Fosen Naturvernforening avslag på anmodning om oppsettende virkning i brev datert 25.08.2016 (vedlegg 10).

Vurdering av klageadgang og overholdelse av klagefrist

Den midlertidige utslippstillatelsen til Marine Harvest Norway AS på lokaliteten Flatøyfjorden i Roan kommune er et enkeltvedtak og vedtaket kan dermed påklages.

Tillatelsen fra Fylkesmannen ble gitt 08.02.2016, mens tillatelsen fra Sør-Trøndelag fylkeskommune etter akvakulturloven ble gitt 21.6.2016. Klagen er datert 06.03.16 og mottatt hos Fylkesmannen 10.03.2016. Medregnet noen dagers postgang konkluderer Fylkesmannen med at klagen er framsatt i tide.

Fosen Naturvernforening er en forening som i følge formålsparagrafen skal arbeide for "å verne naturen og sikre livsmiljøet slik at menneskelig aktivitet ikke overskrider tålegrensen i naturen...". Fosen Naturvernforening har, i følge brev datert 8.9.2010, 44 medlemmer fra hele Fosen, med et flertall fra Rissa.

For å avgjøre om en organisasjon har rettslig klageinteresse, må bl.a. spørsmålet som saken reiser ligge innenfor organisasjonens formål og organisasjonen må ha en viss aktivitet. Organisasjonen må i tillegg være noenlunde representativ for de interesser som skal ivaretas.

Fylkesmannen har i denne saken vurdert det slik at Fosen Naturvernforening fyller kriteriene for rettslig klageinteresse.

Klagens innhold

Fosen Naturvernforening klager på vedtaket om midlertidig tillatelse til ny lokalitet Flatøyfjorden i Roan kommune, Marine Harvest Norway AS.

Fosen Naturvernforening har i sin klage bl.a. følgende innvendinger:

- Anlegget med fortøyninger vil beslaglegge et stort areal. Fortøyningene vil ligge nært land på Flatøya og gjøre det vanskelig passere.
- Det vil være fare for større sykdomsutbrudd og vanskeliggjøre lusebehandling.
- Fare for spredning av sykdom til villfisk og villfisken av flere arter er fulle av lus.
- Spredning av medisinrester til villfisk som blir tatt til konsum og økt problem med medisinert villfisk rundt anleggene.
- Skaldyr får problemer med lusemidlene i flere km avstand fra anleggene.
- Det er flere anlegg i nærheten, og en vil antagelig få et overlappende teppe med sterk bunnpåvirkning langs hele rekken med oppdrettsanlegg. Dette vil utgjøre en trussel for krabbefisket i området, og i tillegg vil kveite- og rekefangst bli vanskeliggjort.
- Utslipp av næringssalter, fôr og avføring vil føre til algevekst på nærliggende strender.
- Fosen Naturvernforening krever konsekvensutredning (KU) av den samlede belastningen anlegget utgjør. I tillegg kreves det KU grunnet mangelfull informasjon om rødlistearter i området (pga. gamle data).
- Det er beskrevet hele 6 rødlistearter fugl i området rundt Flatøy. I tillegg er det større forekomster av tareskog som blir ødelagt av slam fra oppdrett.
- Fritidsfisket vanskeliggjøres både fysisk ved beslaglegging av areal og gjennom destruktiv påvirkning på tareskoger, gyteplasser og den generelle miljøbelastningen.
- Bestanden av sjørret i Bessakerelva, 4,6 km unna, vil antagelig gå til grunne dersom det blir mer oppdrett i området.
- De dyrevelferdsmessige aspektene er betenkelige bl.a høy dødelighet i norske oppdrettsanlegg og stadig mer av fôret blir laget av vegetabilske fôrslag.
- Fosen Naturvernforening har satt krav til anlegget ved eventuell konsesjon om bl.a. uavhengige miljøundersøkelser med akkrediteringskrav og at miljøundersøkelser må gjennomføres slik at de viser forholdene i alle

årstider og i gjennomsnitt for året (ikke bare på et optimalt tidspunkt for oppdrett).

- Fosen Naturvernforening har også satt krav om oppsettende virkning da det bl.a det vil være en risiko for irreversible virkninger på nærmiljøet. I tillegg vil det generelt være svært uheldig om en ikke kan få prøvd oppdrettssaker før fisken er slaktet ut eller lokaliteten er brakklagt.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen har forståelse for flere av bekymringene som det blir vist til i klagen. Fylkesmannen har i vår vurdering etter forurensningsloven ikke gått inn i problematikk rundt lakselus, sykdommer, dyrevelferd eller rømming og genetisk forurensning. Dette er tema som Sør-Trøndelag fylkeskommune og Mattilsynet skal vurdere etter sine lovverk.

Arealbeslag: Fosen Naturvernforening kommenterer at anlegget vil beslaglegge et stort areal og gjøre passasje vanskelig. Anlegget er søkt plassert i flerbruksområder som inkluderer akvakulturvirksomhet og er i tråd med kommuneplanens arealformål.

Lusemidler: Vi er også bekymret for effekten av lakselusemidler på miljøet. Spesielt med tanke på den store mengden og den samlede belastningen. Dette gjelder ikke spesielt dette anlegget, men generelt.

Oppdrettsselskapene har imidlertid krav til å vurdere å bytte ut kjemikalier med helse- og miljøskade med midler som har mindre helse- og miljøskade. Dette skal være en løpende vurdering.

Ut over dette, er det andre myndigheter som gir tillatelse til bruk av de ulike lusemidlene. Ut fra vår informasjon er antibiotika lite brukt i oppdrettsnæringen i dag.

Naturmangfold, forurensningsmessige effekter og samlet belastning: I februar 2016 kom en rapport fra Havforskningsinstituttet med kunnskapsstatus om effekter av utslipp fra akvakultur på spesielle marine naturtyper, Rødliste habitat og arter. Mulige effekter på tareforekomster er spesielt nevnte i denne.

Rapporten viser bl.a. til at lang tids eksponering for overgjødning kan føre til at tareskogen blir erstattet med opportunistiske arter, og sedimenteringen av partikulært materiale på bunnen kan også forhindre nye tareplanter i å vokse opp.

Stortareskog finnes imidlertid hovedsakelig på eksponerte hardbunnslokaliteter der det normalt samles lite sedimenter på bunnen.

I følge rapporten etablerer både sukkertare og stortare seg raskt igjen hvis de blir utsatt for negative miljøpåvirkninger, med at det kan ta 4-8 år før stortareskog er fullstendig rehabilitert.

Det ligger flere akvakulturanlegg i nærheten av den omsøkte lokaliteten. Fylkesmannen er usikker på økosystemeffektene av å plassere mange akvakulturanlegg innenfor noen få kilometers omkrets.

Fylkesmannen har stilt vilkår om oppfølging i form av C-undersøkelse før oppstart og under drift, og disse undersøkelsene vil kunne gi mer kunnskap for eventuell vurdering av om den samlede belastningen vil medføre skade på det biologiske mangfoldet.

I følge tilgjengelig rapporter, blant annet fra Havforskningsinstituttet, skal ikke næringssalter og eutrofiering være et utbredt problem ved oppdrett i de ytre kystsystemer per i dag. Det kan imidlertid være lokale problemer med eutrofiering ved enkeltlokaliteter.

Fylkesmannen mener imidlertid at de forurensningsmessige effektene av drift på denne lokaliteten i rundt tre år ikke bør gi varige skader på viktig naturmangfold i området.

Konsekvensutredning: Ved akvakultursøknader er det Sør-Trøndelag fylkeskommunen som tar den endelige beslutningen om det er behov for en konsekvensutredning av tiltaket.

Miljøundersøkelser: Fylkesmannen har stilt krav om C-undersøkelse ved lokaliteten etter NS 9410: 2016. Undersøkelsene skal utføres av et organ som er akkreditert for å utføre oppgaven. Et viktig prinsipp for akkreditering er også å ivareta hensynet til uavhengighet, dette blir fulgt opp av Norsk Akkreditering.

Når det gjelder når på året og hvor ofte målingene skal utføres, stiller vi krav til at disse skal følge norsk standard NS 9410: 2016 for undersøkelser ved oppdrettsanlegg.

Oppsettende virkning: Fylkesmannen har avslått anmodningen om oppsettende virkning i brev datert 25.08.2016 (vedlegg 10).

Konklusjon

Med bakgrunn rapportene fra strømmålingene, MOM-B-undersøkelsen og vurdering av effektene på naturmangfoldet, valgte vi å godta en midlertidig utslippstillatelse til etablering av ny lokaliteten Flatøyfjorden med en MTB på 6240 tonn.

Samtidig ble det satt krav om at hvis det ut fra oppfølgende B- og C-undersøkelser etter NS 9410 kan se ut til at lokaliteten blir overbelastet før den midlertidige utslippstillatelsen utløper, plikter bedriften å gjøre tiltak for å minske belastningen på området.

Fylkesmannen finner ikke at klagen gir grunnlag for å endre vedtaket, og klagen oversendes derfor til Miljødirektoratet for videre klagesaksbehandling.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
Ass. miljøverndirektør

Farida Zaida
førstekonsulent

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

1. Flatøyfjorden - Søknad til orientering - ny lokalitet Flatøyfjorden - Roan kommune
  - a. E- post oversendelsesbrev - Søknad til orientering
  - b. Søknadsskjema Flatøyfjorden
  - c. Anleggsplassering
  - d. Flatøyfjorden kart målestokk 1 til 50000
  - e. Flatøyfjorden sjøkart
  - f. Flatfjorden – strøm 130 og 145 m
  - g. Flatøyfjorden strømmålinger 5 m og 15 m
  - h. Flatøyfjorden MOM-B
  - i. Flatøyfjorden multistråle
  - j. KU-vurdering Flatøyfjorden
  - k. Ressursdokument ved ulike typer alvorlige hendelser_kriser_RevRegionMidt
  - l. Uttalelse fra Osen kommune angående dispensasjon fra kommuneplanen
  - m. Varslingsliste region midt_rev_09 09 2014
  - n. Flatøyfjorden kart
2. Flatøyfjorden – merknad til søknad om ny lokalitet Flatøyfjorden - Roan kommune
  - a. E- post oversendelsesbrev - merknad til søknad
3. Marine Harvest Norway AS – Søknad om ny lokalitet Flatøyfjorden i Roan kommune - oversendelse til behandling
  - a. e- post oversendelse - oversendelse av søknad til behandling
  - b. Uttalelse fra Osen kommune
  - c. Uttalelse fra Roan kommune
  - d. Merknad fra Fosen Naturvernforening
  - e. Merknad fra Forum for Natur og Friluftsliv – Sør-Trøndelag
4. Flatøyfjorden – oversending av midlertidig tillatelse etter forurensningsloven- 6240 tonn - Marine Harvest Norway AS - Roan kommune.
  - a. Flatøyfjorden - midlertidig tillatelse etter forurensningsloven- 6240 tonn – Akvakultur matfisk - Marine Harvest Norway AS – Roan kommune
5. Flatøyfjorden – uttalelse til søknad om etablering av ny akvakulturlokalitet - 6240 tonn -
6. Flatøyfjorden – klage på tillatelse til ny lokalitet - Marine Harvest Norway AS – Roan kommune.
7. Flatøyfjorden – midlertidig tillatelse etter akvakulturloven til etablering av ny lokalitet - Roan og Osen kommuner
  - a. E- post oversendelsesbrev - tillatelse etter akvakulturloven
8. Flatøyfjorden – Fylkesmannen ber om kommentarer til klagen på tillatelse etter forurensningsloven - Marine Harvest Norway AS - Roan kommune
9. Lokalitet Flatøyfjorden - klage på Marine Harvests tillatelse til ny lokalitet
  - a. E- post oversendelsesbrev – oversending av klage fra Fosen Naturvernforening
  - b. Klage på Marine Harvests tillatelse til ny lokalitet Flatøyfjorden i Roan kommune
  - c. Avslag på anmodning om utsatt iverksettelse av vedtak
10. Flatøyfjorden – avslag på anmodning om oppsettende virkning – klage på tillatelse etter forurensningsloven - Marine Harvest Norway AS - Roan kommune

Kopi:

Marine Harvest Norway AS	PB 4102 Dreggen	5835	BERGEN
Sør-Trøndelag fylkeskommune	PB 2350 Sluppen	7004	TRONDHEIM
Fosen Naturvernforening	Ytre Ringvei 32	7100	RISSA
Roan kommune	7180 Roan		
Osen kommune	7740 Steinsdalen		